

Ritva Jokelasta Finnanestin päätoimittaja

Dosentti Ritva Jokela HYKS:n Naistenklinikalta on, paitsi vastikään toimensa aloittava Finnanestin päätoimittaja, myös tuore Turun yliopiston dosentti. Finnanest haastattelee tulevaa päätoimittajaansa.

Onnea uudelle päätoimittajalle ja uudelle dosentille. Mitä kuuluu juuri nyt?

– Kiitos hyvää. Lähinnä kärsin viulomusiikin vieroitusoireista: olen viikon ajan kuunnellut Sibelius-viulukilpailujen alku- ja välieriä, eilen oli välipäivä ja tänään alkavat finaalit.

Kerro jotain kliinisestä työstäsi?

– Toimin erikoislääkärinä HYKS:n Naistenklinikalla. Toimenkuva on leikkaussalianestesiologin, potilasmateriaali gynekologiaa, obstetriikkaa ja rintarauhaskirurgiaa.

Millainen oli väitöskirjaprojektisi?

– Innostuin tutkimuksen teosta jo 90-luvun alkupuolella osallistuessani kollegoiden tutkimusprojektien potilasmateriaalien keräämiseen. Alun perin en lähtenyt tekemään

wäitöskirjaa vaan yksittäisiä tutkimuksia. Ajatuksen väitöskirjan tekemisestä kuitenkin istutti silloinen ylilääkärini Rovaniemellä, professori Jukka Valanne. Väitöskirjan neljä osatyötä tein Lapin keskussairaalsa ja viimeisen, viidennen Naistenklinikalla Helsingissä.

No miksi lähdit dosenttirumbaan?

– Enpä tainnut koskaan lähteä sellaiseen, vaan dosenttuuri tuli ikään kuin oheistuotteena. Väitöksen jälkeen tutkimusta jatkaessani ihan uteliaisuudesta olin pitkään sitä mieltä, etten koskaan hae dosenttuuria. Ei koskaan kannata sanoa ei koskaan.

Ketkä ovat tärkeimpiä yhteistyökumppaneitasi?

– Kaikki tutkimushoitajani ovat olleet korvaamattomia potilasaineistojen keruussa. Väitöskirjan osatöiden potilasmateriaaleja en olisi saanut kasaan ilman dosentti Tuula Kangas-Saarelaa OYS:sta ja LT Sinikka Purhosta KYS:sta. Saksalainen kollega, nykyisin San Fransiscossa vaikuttava Christian Apfel onnistui lähes mahdottomassa ja sai monikeskustutkimuksemme julkaistua NEJM:ssä. Yksi mukavimmista projekteista oli ystäväni, LT Anna-Maija Korhosen väitöskirja, joka valmistui vuosi oman väitökseni jälkeen. Väitöskirjan jälkeisessä vaiheessa dosentti Jouni Ahonen Kätilöopiston sairaalasta on ollut yhteistyökumppani, jonka kanssa olemme vieneet

Ritva Jokela ja Arvi Yli-Hankala

kliinisiä tutkimuksia vuorovedolla. Se on ollut tosi kannustavaa. Olen saanut julkaista tosi hyvissä lehdissä, johon varmasti osaltaan on ollut vaikuttamassa esimieheni, professori Kari Korttila.

Mitä harrastat?

– Olen jossain määrin elokuvafriikki, katson elokuvia laidasta laitaan. Sodankylän elokuvajuhlia olen kolunnut 80–90-luvuilla lähes vuosittain, mutta en enää viime vuosina. Harrastuksiini kuuluu myös teatteri, kirjallisuus ja klassinen musiikki, eli kaikki tyyppilliset urbaanien keskiikäisten naisten harrastukset. Tykkään laittaa ruokaa ja kokeilla uusia ennen kokeilemattomia reseptejä, etsiä niille soveliaita viinejä ja naut-

tia niistä hyvien ystävien seurassa. Yksi referenssiruoka on moules marinère eli valkoviinissä keitetyt sinitimpukat, joille haetaan seuraksi hyvä Sancerre tai belgialainen olut.

Viimeksi lukemasi kirja?

– Elina Hirvosen Kauimpana kuolemasta, jonka tapahtumat sijoittuvat pitkälti Afrikkaan. Lukemisen arvoinen teos, joka olisi aivan hyvin voinut kuulua Finlandia-ehdokkaiden listalle.

Olet nyt astumassa Suomen kliinisen lääketieteen kentän ehdottomasti parhaan erikoisalehden ruoriin. Millaiset ovat ajatuksesi päätoimittajuuden kynnyksellä?

– Arvostan Finnanestia siinä mää-

rin, että oli korkea kynnyksensä suostua päätoimittajan pestiin. Minullahan ei ole minkäänlaista toimituksellista kokemusta niin kuin edeltäjälleni Johanna Tuukkasella. Hän jättää huostaani erittäin hyväkuntoisen ja -maineisen anestesialogisen lehden, joka kuuluu erikoislääkärilenttävääntimuksiin ja kuluu lukijoittensa käsissä. Onneksi Johannan kokeneesta toimituskunnasta valtaosa jatkaa. Mukaan liittyivät myös viime vuosien kollega ja ystävä, dosentti Minna Tallgren ja erikoistuva lääkäri Sami Suvanto, molemmat HYKS:sta. Viimemainittu tulee toimituskunnassa edustamaan vihaisia nuoria miehiä.

Kiitos haastattelusta, onnea vielä kerran, ja tervetuloa!

Kirje toimittajalle

Finnanest lehden numerossa 4/2010 Nina Rotko kirjoittaa muuten ansiokkaasti "leikkausasennoista anestesialogin näkökulmasta" mutta kehottaisin häntäkin jo viimein luopumaan nimikkestä "Mekka-asento" asennosta, jossa potilas on vatsallaan leikkauspöydällä.

Jos "Mekka-asennolla" Rotko tarkoittaa islamiuskoisten rukousasentoa, kehottaisin häntä perehtymään tarkemmin minkälainen se asento oikein on. Ainakaan kirjoituksen sivuilla 316 ja 317 esitetyt kuvat eivät esitä rukousasentoa. Jos potilas laitetaan rukousasentoon leikkauksen ajaksi tarkoittaa se väistämättä sitä, että aina-

kin reisilaskimot ahtaautuisivat nivusten kohdalla ja myös valtimoverenkierto alaraajoihin saattaisi heikentyä. Näin käy ainakin sellaisilla potilailla, joiden painoindeksi (BMI) on suuri¹.

Polvi-rinta-asento nimike kelpaa kyllä hyvin ns. vatsa-asentojen yleisnimekkeeksi.

Ilmaemboolian vaara selkäleikkauksen aikana olisi myös ollut hyvä mainita tätä asentoa selostettaessa.

1. Laakso E, Ahovuo J, Rosenberg PH. Blood flow in the lower limbs in the knee-chest position. Ultrasonographic study in unanaesthetized volunteers. *Anaesthesia* 1996; 51: 1113–6.

Per Rosenberg, professori anesthesiologia ja tehohoito, Helsingin yliopisto